

Waardevol Tiel

Werkgroep voor cultuurhistorie
en leefomgeving

UITGAVE NOVEMBER 2025 NO. 11

WAARDEVOL TIEL
voortzetting van
Milieuwerkgroep Tiel

www.waardevoltiel.nl

Voorzitter:
Arnoud Reijnen

Secretaris:
John van Mil
De Kranshof 86
4005 DC Tiel
john@vanmil-tiel.nl
06-53757004

Penningmeester:
vacant

contributies/donaties
ING betaalrekening:
NL17INGB0003386081

t.n.v.

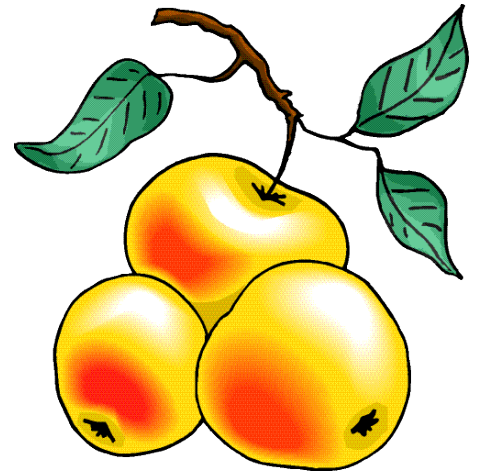
“WAARDEVOL TIEL”
werkgr cultuurhistorie/leefomg.
te Tiel
BIC : INGBNL2A

Info en contact:
waardevoltiel@gmail.com

Redactie: Ton Schiltmans

Uit het Ambtelijk overleg van 24-9-2025

In het ambtelijk overleg met de gemeente, Oudheidkamer en Waardevol Tiel, werd door de laatste verzocht de bevolking meer te betrekken bij de restauratie van de Sint Maartenskerk, door bv een video op de website van

de gemeente te zetten met beelden van de restauratie.

Maar de restauratie blijkt nog niet te zijn aangevangen. De steigers zijn nog niet op juiste hoogte en de aannemer blijkt moeite te hebben om afspraken na te komen. De gemeente overweegt juridische stappen.

Pomp

Er komt geen water meer uit de historische waterpomp op de Groenmarkt doordat er moedwillig aan was gesloopt. Maar juist op de dag van de vergadering was men al bezig met het herstel.

Airey woningen

Nabij de prins Bernhard sluizen staan zogenaamde Airey woningen, zijnde een bijzonder soort prefab woningen die daar direct naar de oorlog zijn gebouwd in het kader van de wederopbouw en om verschillende redenen een monumentenstatus verdienen. Ten behoeve van de Redengevende Omschrijving van deze woningen, heeft Peter Schipper door de gemeente gevraagde informatie aangedragen. Maar voordat een en ander zijn beslag kan krijgen, moeten er nog vijfendertig andere aangewezen panden een formele status krijgen.

Noodwoningen en villa

Wat gebeurt er met de naoorlogse noodwoningen nabij het ontsmettingshuisje aan de Hoveniersweg? Die zijn van de gemeente en er zal niets mee gebeuren. De villa van Boudewijn aan de Konijnenwal naast Walstede krijgt de status Beeldbepalend Pand.

Monumentenonderhoud

Op het herstel van achterstallig onderhoud aan een tweetal rijksmonumenten valt nogal wat aan te merken. Zo was aan een pand aan de Westluidensestraat weliswaar het voeg- en stucwerk vernieuwd, maar het stucwerk niet goed gedaan en aan het schilderwerk nog steeds niet begonnen. Daarbij was het ook de vraag wat er wordt gedaan met het gans verrotte houtwerk. Dit laatste geldt ook voor het oude Weeshuis aan het Hoogeinde, waar het onlangs geschilderde houtwerk al weer afbladdert, doordat er aan het verweerde en gebarsten houtwerk vooraf niets is gedaan.

Gevelornamenten

Boven de winkel in de Waterstraat, waar eerst de herenmode van Bleijdestein en daarna Blokker was gevestigd, bevindt zich een verdieping met een blinde muur. Op die muur heeft Bleijdestein destijds een viertal geglazuurde gevelornamenten aan laten brengen met kunstzinnige afbeeldingen van herenmode door de tijd heen. Er is sprake van dat de verdieping verbouwd gaat worden tot appartementen, wat tot bezorgdheid leidt over het lot van deze gevelpanelen. Het gerucht over de verbouwing blijkt juist te zijn. Er komen inderdaad appartementen op de verdieping en in een toplaag daarboven. Maar de panelen blijven in het verbouwingsplan intact. Raampartijen komen tussen de ornamenten en de nieuwe etage wordt wat naar achteren gebouwd.

Cellenbroederkapel

Aan de Molenhoek is onlangs de dansschool, gevestigd in wat ooit de kapel van de Cellenbroeders was, in andere handen overgegaan. De dansschool verkeert in een vergaande staat van achterstallig onderhoud, maar heeft een monumentenstatus en is het laatste restant van de ooit in de Molenhoek aanwezige dwangburcht van de Gelderse hertogen. Waardevol Tiel spreekt haar bezorgdheid uit over wat de nieuwe eigenaar met het pand voor plannen zou kunnen hebben. Ambtenaar Willem Vos geeft aan dat de monumentenstatus garandeert dat eventuele plannen door zowel de monumentencommissie als de bouwmeester worden beoordeeld en pas dan toestemming voor verbouwing gegeven zal worden.

Werkelder Oliemolenwal

Over de werfkelder zijn geen nieuwe ontwikkelingen te melden. Wel heeft Bert van Setten de gegevens van de Vereniging van Eigenaren gedeeld met gemeentebeambte Osman en heeft het ROC toegezegd te willen meewerken aan nieuwe houten deuren en luiken, waar overigens, zoals bij Bert ook al bekend was, wel vergunning voor nodig is, daar het een rijksmonument betreft.

Westluidense Poort

Bij besprekingen over de rioolvernieuwing en herinrichting van de binnenstad, heeft Waardevol Tiel herhaaldelijk verzocht om de fundatiecontouren van de Westluidense poort in het straatwerk zichtbaar te maken. Dit op de wijze zoals dat vele jaren geleden ook is gebeurd met de fundatiecontouren van de Zandwijkse poort. Daarna heeft wethouder Frank Groen gezegd dat bij de Westluidense poort niet alleen plannen waren voor contouren in het wegdek, maar ook van een of andere driedimensionale “reconstructie”. Nu de herinrichting in dat deel van de binnenstad op een einde loopt, wil Waardevol Tiel wel eens weten of dat allemaal nog in beeld is, hetgeen Willems Vos uit zal gaan zoeken.

Gevraagd wordt ook of er informatieborden geplaatst kunnen worden bij de contouren van de Zandwijkse poort, zodat deze niet worden aangezien voor wegmarkeringen, en bij de muur van de cellenbroederkapel. Deze suggestie zal worden afgestemd met de afdeling Toerisme.

Bankjes

Gemeld wordt dat er gemeentelijke bankjes in slechte staat verkeren, zoals in ieder geval die in het parkje van de Sint Maartenskerk. Dat blijkt bekend bij de gemeente, die bezig is om de oude Flipjes-bankjes, die nog van het museum zijn, te vervangen. Zo ook die bij de Sint Maartenskerk.

Vreemde opbouw

Peter Schipper maakt gewag van een onlangs aangebrachte, vreemde opbouw aan een monumentwaardige woning aan de Tolhuiswal. Deze opbouw is, aldus de gemeentebeambte, gemaakt om een lift in het pand aan te brengen. De woning staat niet als monument geregistreerd en er is een bouwvergunning voor afgegeven.

Waardevol Tiel vindt deze gang van zaken bijzonder jammer en hoopt dat zoiets in de toekomst bij zo’n beeldbepalend pand vermeden kan worden.

HBS-gebouw

Als wordt gevraagd vraagt naar het opknappen van de vervuilde bronzen plaquette van oud-directeur Slothouwer aan de intree van de oude HBS, blijkt dat, ondanks de toezegging, dit gebouw toch geen monumentenstatus te hebben. Zowel Oudheidkamer als Waardevol Tiel vinden dit heel vreemd en zullen wethouder Frank Groen vragen om een toelichting. De gemeente werkt wel aan verduurzaming van het pand, maar zal dit geheel in stijl met de Amsterdamse school uitvoeren.

Diversen

Bert vraagt of en hoe het onderhoud van de affuiten op de Tolhuiswal geregeld is. Ambtenaar Willem Vos geeft aan dat zulks aan de AVRI is toevertrouwd en zal daar navraag doen.

Peter wil weten hoe het zit met het terugbrengen van de historische Werkendamse

bank, die ooit uit het Kalverbos is verwijderd, maar waarvan is toegezegd dat deze herbouwd zal worden, voorzien van de gelukkigerwijs behouden originele plaquette. Als deze op de oorspronkelijke plaats terugkomt, zou het waarschijnlijk niet moeilijk te realiseren zijn. Ambtenaar Meinou zal er na informeren en tijdens een volgend overleg melding doen over de voortgang.

John van Mil geeft een compliment over de voorgenomen bescherming van Badhuisplein en Vinkenhof met de status Beschermd Stadsgezicht en vraagt ook naar de status van het uitbaggeren van de Kleine Haven ten behoeve van het afmeren van de beide varende monumenten, zijnde de Hendrikus en de Neeltje Jantje. Willem Vos gaat dat uitzoeken.

Stadswandelingen

Van het museum is informatie ontvangen dat er vanaf 11 januari tot 7 oktober zevenenveertig stadsrondleidingen zijn geweest, verdeeld over zevenenzestig gidsen. Want bij grote groepen zijn per rondleiding meer gidsen ingezet. In totaal waren er negen honderd negen deelnemers. Daarin is het aantal deelnemers van de wandelingen tijdens open monumentendag niet meegenomen, omdat dit ongeregistreerde wandelingen waren. Er zullen dus, alles bij elkaar, ergens rond de duizend deelnemers zijn geweest.

Inmiddels staat ook de nieuwe themawandeling “Haven-, Hanze- en Handelsstad Tiel” op de website van het museum. Die kan individueel of als groep geboekt worden (<https://streekmuseumtiel.nl/themawandeling-haven-hanze-handelsstad-tiel/>).

De themawandeling “Stegen van Tiel” is wel klaar maar nog niet gecommuniceerd en operationeel. Op 21 oktober is er weer overleg geweest tussen de gidsen en het museum. Daar is besloten om een informeel gilde van stadsgidsen op te richten. Daarvoor is alvast bijgaand logo voor ontworpen.

John van Mil

Komende vergadering donderdag 20 november

Aanvang 19.30 uur

Plaats: Kerkstraat 32

volgende vergadering donderdag 18 december.